

KABUS: DİL VE ALGI KAYBI

Nightmare: Loss of the Language and Perception

Mehmet NARLI

Balçesir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, Yrd. Doç. Dr.

ÖZ

Araştırmanın Temelleri: Alev Alatl'nın Kâbus romanında dil ve algı kaybı.

Amac: Dil ve algı kaybının boyutlarını ortaya koymak.

Veri Kaynakları: Alev Alatl'nın Kâbus adlı romanı.

Ana Tartışma: Dil ve algı kaybını doğuran sebepler.

Sonuç: Dil ve algı kaybını doğuran sistematik bir müdahale vardır.

Anahtar Kelimeler: *Afazi, dil, algı, AlevAlatl, Kâbus*

ABSTRACT

Bases of Research: Nightmare: loss of the language and perception

Purpose of The Research: To put forward of dimension loss of the language and perception

Resources of Data: Novel of Alev Alatl's Kâbus

Main Discussion: Reason of the loss of the language and perception

Conclusions: There is an interference bring about the loss of the language and perception

Key Words: *Aphasia, Language, Perception, Alev Alatl, Kâbus*

Balçesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, metenar@yahoo.com

GİRİŞ

Alev Alatl, Kâbus (Schrödinger'in Kedisini) adlı romanında, Yeni Dünya Düzeni adı verilen ütopyik, bir o kadar da postmodern baskıcı değerleri, tarikat istiaresiyle somutlaştırmaktadır. "Yüce Pir, vâsil, sâlik, mürit ve talip" düzeneğinde nitelik, Yüce Pir'e yaklaşmakla belirlenir. Bütün dünya toplumları, ya bu "kutsal koalisyon"da eriyebilecekler ya da "sömürülmezler" ve "lanetliler" olarak kalacaklardır. Yeni Dünya Düzeni, "tek bir devlet" sloganıyla özetlenen postmodern değerlerini, uluslararası dev kuruluşların yönetiminde olan evrensel medyanın bütün imkânlarını kullanarak dayatır. Bu dayatmaların karşısında Türkiye'nin durumu nedir?

Türkiye bütün dayatmaları doğru olarak algılayamamış; onları, ya kendi çıkarlarına da uygun çağdaş değerler olarak almış ya da dışlanmak korkusuyla istemeyerek de olsa sunulanlara sarılmıştır. Bunun yanında bazı değerleri, evrensel bularak kabul; bazıları da milli politikaya aykırı bularak reddedenler olmuştur. Fakat genel olarak ulaşılan sonuç, dünyayı ve kendini doğru okuyamamaktır. Bu kafa karışıklığı, siyasette değer oluşturabilecek politika üretememeyi; üniversitelerde özgür ve özgün bilim ortamını kuramamayı; hayatın öğelerini birleştiren bir bilgi kuramını yapılandıramamayı, geleneksel ve çağdaş kavramlarını yorumlayamamayı doğurmuştur. Fakat bu kafa karışıklığı doğuran nedir?

1. DİL VE ALGI KAYBI (AFAZİ)

Kâbus'ta bu kafa karışıklığını, alıklaşmayı, akıl yürütememeyi doğuran, dil ve algı kaybı (afazi)dir. Genel tıp anlamıyla konuşma ve/veya konuşulanları anlama yeteneğinin kısmen veya tamamen kaybı (Kocatürk, 1999: 66) olarak tanımlanan

"afazi"nin (aphasia) birbirine bağılı ama farklı görünüşleri vardır. Konuşulanları anlamama biçiminde belirgin olanına, "acoustic aphasia"; kelimeleri ve isimleri hatırlayamama ile belirgin olanına "amnesic aphasia"; kişinin düşüncelerini sözle ifade edememe, konuşma gücünü kaybetme ile belirgin hale gelenine "ataxic aphasia"; konuşma arasına gereksiz kelime ve sözlerin katılmasıyla görünür olanına "gibberish aphasia"; birkaç kelimenin manasız tek cümlecik halinde ani teleffuzu ile ortaya çıkanına "jargon aphasia"; konuşurken kelimeleri uygun sıralayamama, yarım, kesik ve hızlı seslendirme biçiminde görülenine "syntactical aphasia"; hem konuşamama hem konuşulanları anlayamama biçiminde belirgin hale gelenine "total aphasia" (Kocatürk, 1999:66) denilmektedir.

"İronik ve trajik, tek ve katı düşünce hâkimiyeti"nin (Ercilasun 2005:362) modern romanı olarak nitelendirilen Kâbus'ta, Türkiye'nin algılama ve konuşulanları anlama yeteneği zedelenmiştir. Bu yeteneği zedelenen insanlar, anlamadıkları, bilemedikleri ve kendilerini tanımlayamadıkları için; kendilerini ve eylemlerini anlamlandıramadıkları için; sürekli korunmaya, bir arada tutulmaya muhtaçtırlar. Öznel olmadıkları için, nesnelere korkarlar. Soyutlama ve simgeleştirme ile kavranılan varlığın anlamına yabancı oldukları için henüz (veya daima) "ön insan"lardır. Yeni Dünya Düzeni'nin "vird" uzmanı ve simülasyon görevlilerinden biri "insanî var oluş, insan ile eş tutulan bir soyutlama ve sembolleştirme ile mümkün olabiliyor; insanî var oluş, bilinçlilik. Mağdur, uyarıyı ilişkilendiremiyorsa, nesnelere hakkında akıl yürütmesi olası değildir" (Alath, 2000: 52) der. Bilinç, dil; dil de bilinç demek olduğuna göre, dilden mahrum olanın dilden ayrı olanın, kişisel var oluşuna yönelmesi beklenemez. Bu kişilerden oluşan toplumun da akıl yürütmesi, değer üretmesi beklenemez. Bu yönleriyle "ön insan", bir çocuktur; sever, korkar, sığınır, kaçır, ağlar veya güler ama düşünerek nesnelere ilişki kurmaz. Uyarıları, dil içinde algılayamaz; bilinç düzeyinde ilişkilendiremez. Bu çocuklardan oluşan topluluklara "lanetliler" ve "sömürülmezler" olarak Yeni Dünya Düzeni içinde bir yer arayan Baş Danışman, "lanetlilerin tümü ve sömürülmezlerin ezici çoğunluğu, ne kadar zeki olurlarsa olsunlar, onlar ne kadar ustaca eğitirsek eğitim, onlara meslek öğretemiyoruz, yunus balıklar gibi" (Alath, 2000:54) der.

Fakat belirli sayıda kelime bilen ve bunları birer güdüsel işaret olarak kullanan ve diğerleriyle anlaştığını varsayan insan, yukandaki içeriğiyle çocuk değildir. Çünkü çocukluk, bireyin ve bilincin oluşmasında sürecin başıdır. Oysa konuştuğunu var sayan insanların yaşadığı, bir "donma" noktası, bir "yalıtılmışlık" halidir. Trafik işaretleri düzeyinde iletişim sembelleri olan konuşmalar, bilinç ile dünya araştırmaya bir duvar örmüştür. Böylece konuşma, bilinçten de dünyadan da ayrı; duvarın kendisi olur. Duvarlaşan sinir sistemi, dış dünyadan gelen uyarıları, kendi kendine ilişkilendirip anlamlandıramadığı için, nesnelere ve kavranılan bütünlüklü

tasarımlar olarak biçimlendiremez. Biçimlenmeyen, parçalanmış dağınık dünya, gürtümlerin çarpışmasıdır; korku vericidir. Tasarımı olmayan bir zihin, sadece dış dünyadan kopmaz; aynı zamanda kendi kendinden de kopar ve yaşantısındaki ruhsal izleri de kaybeder. Oysa "tuzun tadı nasıl ki yemeğin en küçük birimlerine kadar girerse; ben'in tadı da bilincimizin bütün yaşantılarının içinde öyle yer alır. Her ruhsal yaşantı da, bütün kişilik hazır ve nazırdır" (Porzig, 1990: 223). Algılama ve ilişkilendirme yetisi kaybolmuş kişilerin, kişisel tarihleri, hafızaları olmadıkları için meydana getirdikleri katmanların da özgün kültürel kodları yok olur. Böyle bir toplumun kendini içeren imgesi de çelişkili, karmaşık bir durumdur.

İmre Kadızade, 2020'li yıllarda Yeni Dünya Düzeni'nin Batı Trakya'da bulunan ıslahhanesinde eski Türkiye'yi (1990'lı yıllar) düşünerek, "kullanılan sözcük sayısının azaldığının idrakindeydim. Belki de dile ilişkin kaygılarımız Türkçe-Osmanlıca tartışmalarıyla sınırlı kaldığından afaziye uyanamadık" (Alatlı, 2000:59) der. Yani şu anda Türkiye insanı, konuşma ve konuşulanları anlama yeteneğinin kaybolmaya başladığının farkında değildir. O, var gücüyle, ötekini cahil, kötü niyetli hatta hain olduğuna sanır O, meclisin tavanına çığ köfte yapıştırdığında, meclis kavramının zihninde gerçekte bir karşılığının olmadığını düşünmez. O, Mimar Sinan'ın sanatının üstünü tamir ediyorum diye sava ile örterken, gerçekte bir tarih bilincinden yoksun olduğunun farkında değildir. O, çocuğuyla delikanlısının neden aynı müzikten hoşlandığının, anne baba ile beş yaşındaki çocuğunun neden aynı dizileri izlediğinin temellerini aramaktan mahrumdur. O, televizyonlarda yığınla insanın hiç durmadan bağırarak düzensiz kelimeler savurmasını horoz dövüşü gibi seyrederken zaman zaman "boş konuşuyorlar" dese de- aslında hiçbir şey konuşmadıklarını bilinç düzeyine çıkarabilmiş değildir. O, bir tek konuda dahi artık kesintisiz ve ilintili konuşamayacağını fark edemez. Sadece "o" dediğimiz Türkiye halkı değildir; halkın "özüzman"lan olduğunu düşünenler de, örneğin ilkokullarda bile yabancı dil dersini zorunlu hale getirirken, kendi dilini konuşamayanların aslında hiçbir dili konuşamayacaklarını bilmezler. Onların zihninde teknoloji, tıkanmış bir gelişme imgesidir. Onlar, bilgisayara aşkla (!) sanırlarken, milyonlarca çocuğun, gencin yaşının giderek birbirlerini anlayamadıklarını göremez. Onlar, giderek siyasal ilkeler, ahlâk değerleri, teoriler üretmediklerinin; ülkelerini kaybettiklerinin; ortaya sürülen şartlara göre yönlendirilen güdülerine göre davrandıklarını bilincinde değildirlere. Bu tasarımlara sahip olmadıktan gibi, kendilerini doğuran, besleyen, koruyan ana kültürden ayrı düşmüş kocaman çocuklar olduklarının da farkında değildirlere. Kâbus'taki küresel dünyanın "özüzman"lanndan Evangelista'nın "Eski Türkiye'nin insanları anacılığın baskın olduğu bilinçsizlik döneminden çıkamadıkları için ön insan hüviyetini aşır bireyselleşemedikleri için bağımsız düşünme ve soyutlama yetisini kazanamamışlardır" (Alatlı, 2000: 85) diyerek, Türk insanının

uğradığı dil ve algı kaybını tanımlamaya çalışır. Başka bir deyişle Türkiye'yi nasıl parçaladıkları'nın yorumunu yapar.

Fakat romanda Yeni Dünya Düzeni'nin muhalifleri olan Onarımcılar, Türkiye'deki dil ve algı kaybı, bilerek ve isteyerek hazırlayanların bu Yeni Dünya Düzeni'nin "özuzman"ları oldukları bilirler. Türkiye'deki dil ve algı kaybı, kendiliğinden ya da tıptaki gibi bir iç veya dış fiziksel darbeye olmuş değildir; "psikolojik savaş üniteleri"nin gönderdikleri uyarılarla beyindeki algılama, düzenleme ve ifade alanlarının bozulmasına bağlıdır. Bütün insanların beyinde bir hasar yoksa uyan- algı- ilişkilendirme- düzenleme- ifade dizgesinin bozulması, fiziksel darbelerin dışındaki bazı etkileri gösterir. Bu etkiler nelerdir?

2. "PSİKOLOJİK SAVAŞ ÜNİTELERİ" NİN HEDEFİ: DİL VE ALGI KAYBI
Onarımcılar'a göre, Yeni Dünya Düzeni'nin tepesinde bulunan Yüce Pir'in zihin yönlendiricilerinin bir düzenlemesi olan "Vasıllar Meclisi", Türkiyeli mağdurları "moronlaştırma"ya karar vermişlerdir. Bunun için gerekli uygulamaları da "Psikolojik Savaş Ünitesi" yapmaktadır. Tıp terimi olarak "Serebrumun" özel alan ve bağlantıları tarafından ortaya konulan bir işlevler bütünü olan dil, uzun bir tarihsel gelişme sürecinde bir kodlama düzeneği oluşturur ki bu da yaşama biçimini belirleyen kültürdür... Onarımcılar'a göre bu kodlama düzeneğinin bozulması, açık ya da kapalı darbelerin ötesinde, iletilen bildirimlerin tutarsızlığına bağlıdır. İletilen bildirimler, çelişkili ve tutarsız ise, kodlama ve anlaşılma görevi yapan "Wernicke" alan bozulur, insan, işleme işlevi yerinde olsa bile, söyleneni almaz; çünkü kodlama düzeneği çelişkili uyarılarla alt üst edilmiş veya düzeneğin oluşması büsbütün engellenmiştir. Bu durumda beyin, biçimlendiremez veya biçimlendirmeyi reddedip "amnezi"ye sığınır (Alatlı, 2000: 140). Bu durumda konuşulanları anlamama, kelimeleri hatırlayamama veya isimlendiremememe, algılayabildikleriTM sözle ifade edememe, konuşma arasına gereksiz kelime ve sözler katma, birkaç kelimeyi düzensiz guruplar halinde kullanma, yarım kesik ve hızlı cümleler kurma gibi dil ve algı kaybı'nın birçok belirtileri ortaya çıkar. Şimdi "psikolojik savaş üniteleri"nin dil ve algı kaybını oluşturmadaki düzeneğine bakalım:

2.1. Kelime Anlamlarının Kaydırılması

Onarımcılar, psikolojik savaş ünitelerinin sistematik olarak Türkiye'deki insanların zihnindeki kelimelerin anlamlarını kaydırdıklarını düşünürler. Bunu "hak" kavramını örnek alarak anlaşılır kılmaya çalışırlar. "Hak" kelimesinin Türkiye insanındaki geleneksel tasarımı "doğru, gerçek, adil, harcanmış emeğe karşılık olan" gibi değerlerdir. "Dalavere" kelimesinin geleneksel tasarımı ise, "el altından yürütülen kötü iş"tir. Küresel kapitalist ahlak, önce "kötü iş" kavramını yeniden tanımlar: Kötü iş yoktur; başarısız iş vardır. Bu yerleşince, Türkiye mağdurlarının bir

kısmı, servetini "dalavere" ile "emek sarf etmeden" edinmiş, ama başarılı olmuş birinin mülkiyet hakkını gönül rahatlığıyla savunmaya başlar. Diğer bir kısmı neden söz edildiğini anlamadığı için "yabancılaşmaya" başlar. Böylece "hak", kendine ilişkin geleneksel tasavvurları yavaş yavaş kaybeder. Onanmcıların bu örneği, dilin bütünüyle hafıza olduğunu anlatır. Dolayısıyla her kelimedeki anlam kayması veya düşmesi, doğrudan sosyal hafızayı zayıflatan, köksüzleştiren dahası hafızanın yeniden inşasını imkansızlaştıran bir süreçtir. Sürecin, görünen biçimleri ise, şaşırın, etrafındaki her şeyi uçar gibi gören, bulunduğu durum hakkında hiçbir düşünce üretemeyen insanlardır. Zihin yönlendiriciler, yıllardır dünyada ve Türkiye'de "özgürlük tanımında bireysellik boyutunun sahip olduğu önemi aşın derecede abarttılar ve bunu tartışma götürmez bir gerçek olarak takdim" (Schiller, 1993: 19) ettiler. Bu yönlendirme, özgürlüğü var kılabilecek bütün oluşları görünmez kılmanın bir yolu idi. Ülkemizde şu an yaşadığımız sonuç, bu yönlendirilmiş, paketlenmiş bilinç içeriğinin de ötesindedir. Yüzerce insana birkaç yıldır, özgürlüğün tanımını ve içeriğini soruyoruz. Verilen cevaplar, reklamların oluşturduğu imgelerle sıkı sıkıya ilişkili. Sorumsuzluktan, başıbozukluğa; bağımsızlıktan, farklı olmaya; arzularını gerçekleştirme isteğinden ayrıcalıklı olmaya kadar uzanan bir karmaşanın ortasında, özgürlük, kendini oluşturabilecek temellerden ayrı düşmüş durumdadır. Örneğin genç insanların verdiği cevapların hiç birinde özgürlüğün "öz" ile "bilme" ile ilişkisi kurulmamıştır.

Yıllardır dünyayı, evreni, varlığı algılama açısından hafıza olarak kozasını örüp gelen kavramların uğradığı anlam kaymalarını sayamayız. Aşk, hürriyet, dil, ben, müzik, sanatkar, dost, komşu... Binlerce kelimenin özgün anlamlarını kaybetmesi, her an yer değiştirebilecek bağlamlarda kullanılması, kültür kodlarını çözmede küresel uzman mühendislerin başarısı (!) olarak görünmeye devam etmektedir.

2.2. Özel "Kortikal" Alanlarda Kodlanmış Kelimelerin Dolaşımının Artması

Onanmcıların'a göre, her gün bilim ve sanat alanlarına, gündelik hayata yüzerce kelime akıyor. Bunlar yabancı dillerden geldikleri için, "gürültü" olarak nitelendirilebilecek uyarılardır. Türkiyeli mağdurların zihinleri, bunları tanımıyor, yorumlamıyor. Elbette bu gürültü, sistemli bir şekilde artmaktadır (Alatlı, 2000: 145). Böylece hem insanların biçimlendirme ve ilişkilendirme yetenekleri bastırılmakta hem de ilişkilendirme ve düzenleme imkânı ortadan kalmaktadır. Sonuçta insan, uyarılardan bir izlenime dahi ulaşamamakta; bir boşluk ve silinmişlik içinde yüzmeye başlamaktadır. Burada, çeşitli "ileti" araçları aracılığıyla dolaşıma giren binlerce kelimenin uyarı-algı-ilişkilendirme-düzenleme-ifade

düzenliğini, dolayısıyla anlam dediğimiz sonucu nasıl bozduğunu örneklemek için bir eğitim ve öğretim ortamında yaptığımız yüzeysel bir deneyden söz etmeliyiz: Bir gurup genç insana hiç tanımadıkları kelimeler sunduk ve bu kelimelere birer anlam ağı uydurduk. Bir süre sonra o genç insanların bu kelimeleri kullandıklarını ama daha önce biriktirdikleri hiçbir anlam alanıyla ilişkilendiremediklerini gördük. Yani bildikleri bazı kelimeler vardı ama bunların ne hafızada yerleri vardı ne de bu kelimeleri hayatlarının her hangi bir noktasıyla bağlantısını kurabiliyorlardı; "gibi biliyorlardı. Binlerce kelimeyi sistematik olarak dolaşıma koyan yönlendiriciler, bu kelimelerin uzun süre dolaşımında kalmasına da ola ki bir hafıza oluştururlar diye izin vermezler. Aylar veya yıllar içinde dolaşımın içeriğini değiştirirler.

Ülkemizdeki yabancı dil öğretimini de bu dolaşımın uzun süreli bir uygulaması olarak görmek bir aşınlık olmasa gerek. İlkokuldan üniversite sonuna kadar duyduğu yığınla kelime ile hiçbir anlam oluşturamayan insanların sonuçta varacakları nokta dil öğrenemeyecekleridir. "Dil öğrenememe" gibi görünen bu sonuç aslında şaşkınlığı, güvensizliği ve belleğin işlevsizliğini doğurmaktadır. Şaşkınlık ve bellek işlevsizliğinin getirip bırakacağı sonuç ise düşünce içermeyen duygusallık, kararsızlık ve edilgenliktir. Bu da zihin yönlendiricilerinin ulaşmak istediği amaçtır.

3.3. Mağdurların Zihninde Karşılığı Olan Bir Kelimeyi Çağrışımı Olmayan Bir Kelime ile Değiştirmek

Onaruncılar'a göre, dil ve algı kaybını oluşturan saldırı düzenliğinin bir ögesi de budur. Örneğin Beytüllahm yerine Betthlehem konulduğunda, Davut, Süleyman ve İsa peygamberlerin doğdukları Ürdün şehri, "wernicke"teki karşılığıyla buluşmayacak; şehre ilişkin tüm bilgi, düşünce, tasarım ve tasavvurlar kaybolacaktır (Alath, 2000:146). Bir dilde bir kelimenin değişmesinin veya düşmesinin oluşturacağı derin boşluğu, soyut ve sembolik düşünme yeteneğini kaybetmiş; bir kelimeyi ilkel bir iletişim aracı olarak kullanan insanlara anlatabilmenin yolu tıkanmış gibi görünüyor. Kültür dediğimiz yatay ve dikey tarihsel süreç içinde kozasını örüp gelen kelimenin kaybı, kültürün içindeki bir ilişkiler halkasının kaybı demektir. Çünkü millet hafızası tek tek kelimelerden değil; her kelimenin merkezde olduğu çağrışım halkalarından oluşur. Bir kelimenin çevresinde, küçük farklılıkları dile getiren başka kelimeler, başka bir deyişle kelimeler ailesi (kelime alanı) vardır. Zihin yönlendiriciler maharetiyle dolaşıma sokulan her kelime gibi, hafızası olan kelimenin yerine indirilen her kelime de ailesizdir, "kopuk"tur. Dile dolan kopuk kelimelerle hayatını devam ettirenlerin, dilin iç içe halkalardan oluştuğunu, dilin tarih olduğunu bilmeleri imkânsızdır. Elbette bir dilde bazı kelimeler düşecektir. Ama bu kelimeler, artık dünyayı kavramada, ruhsal yaşantılarımızı hayata katmada bir iş göremedikleri için düşeceklerdir. Elbette dile yeni kelimeler de girecektir; ama bu

yemlerin eskilerle bir akrabalığının olması gerekir. Çünkü anlama dediğimiz yetenek, "bilinç yaşantıları arasında bağlantı kurabilme"dir; Bu bağlantıları "muhafaza etme ve ihtiyaç anında harekete geçirebilme yeteneği ise hafızadır. Görülüyor ki dil mülkiyetinin tümü hafızanın başarısıdır" (Porzig, 1990:180).

3. TÜRKİYE'NİN İÇİNE DÜŞTÜĞÜ DİL VE ALGI KAYBİNİ GÖSTEREN DAVRANIŞLAR

3.1. Taklit ve Tekrar

"Dünya görüşü dilde yansır; tümüyle dil, dünya görüşüdür" (Uygur, 1994: 130). Dil kaybına uğrayan bir ülkenin bir dünya tasavvuru, bir dünya görüşü olamaz. Basın, yayın, internet gibi araçlarla tam bir karmaşa ve çelişki ortamını yansıtan küresel iletilerin var gibi gösterdikleri köksüz, anlamsız ve süreksiz istek ve amaçlar, bir yaşama ve dünya tasavvuru olarak alınan imkân yoktur. Bütün olarak Türkiye insanının kendisi ve dünya için zihinsel bir tasarımının olmadığını, bir dünya görüşünün bulunmadığını düşünmek, ürkütücüdür. Anlama ve ona bağlı bir değere ulaşma imkânından hızla uzaklaşmaktayız. Televizyonda görüp duymadan konuşabileceğimiz bir konu, dinleyeceğimiz bir müzik, okuyacağımız bir kitap neredeyse yok. Ne "iyi"yi ne "kötü"yü biz üretiyoruz. Ne kadar çok konuşuyorsak, o kadar az anlıyoruz; ne kadar az anlıyorsak, o kadar çok konuşuyoruz. Bu davranışlar elbette bize bir "yaşama biçimi" oluşturuyor; ama bu biçim, "taklit ve tekrar"dır. Kâbus'ta, bütün mağdur ülkelerin kültür kodlarını, saldıkları ileti bombardımanı ile algılanamaz hale getiren küresel gücün baş danışmanı Evangelista "Eski Türkiye'nin düşünceyi reddeden bireyleri, epeyce bir süre Euro-Amerikalı bireylerin keşfettikleri çalışma rutinini taklit ve tekrar ederek hayatta kaldılar" (Alatü: 2000: 84) derken yaşadığımız zamanı kasteder. Türkiye'de bu taklit ve tekrardan rahatsız olan gruplar da olmadı değil. Ama ne yazık ki, bu grupların bir kısmı "Euro-Amerikalı" bir muhalefeti taklit ve tekrar ettiler. Bir kavram ise, bir bilgi kuramından mahrum olarak, geçmişin ve dinin işlenemeyen değerlerini mutlak değerler olarak algılayıp tersinden bir taklit ve tekrara düştüler.

Tek tek her bireyin yaşama alışkanlıklarından devletin öngördüğü kalkınma hamlelerine kadar taklit ve tekrar, hayata tutunabilmenin tek yolu olmuş durumda. Hayatımızdan nelerin çekip gittiğini anlatmak için dile başvurmanın bu tabakalar için pek faydası yok. Çünkü tarihin, hafızanın, ruhsal doğurganlığın zihinlerde gerçek karşılıkları olmadığı gibi; taklit ve tekrarın ne olduğuna dair de sağlıklı ve doğru bir yorum yok. Bütün varlığını ve ayrılığını, reklâmların imgesel dünyasında kilitleyen insan, o dünyadaki gibi yer, içer, görünür ama konuşamaz; daha doğrusu paketlenmiş "imgesel anlamlarla" birbirini "geçirtme"yi, konuşmak zanneder.

3.2. Uzlaşma

2020'li yıllarda, 1990'lı yıllardaki Türkiye'nin dil ve algı kaybının görünüşlerini tespit eden Baş danışman "uzlaşma" yönetiminin de bir gösterge

görünümlerini tespit eden Baş danışman "uzlaşma" yönetiminin de bir gösterge olduğunu ileri sürer. Ona göre Türkler Neo faşizm denilen uzlaşma yönetimine mahkûm olmuşlardır. Uzlaşma yönetiminin belirleyici niteliği ise "ideoloji yokluğu"dur. Ona göre eski Türkiye'nin ideolojisi yoktur; siyasi ilkeleri, teorileri, idealleri, felsefeleri yoktur. Yönü, hedefi, pusulası, öngörüsü olmadığı gibi liderlerinin entelektüel unsurları da yoktur (Alatlı, 2000: 85). Yeni Dünya Düzeni İslahhanesi'nde, küresel zihin yönlendiricilerinin kölesi olmayı reddettiği için yargılanmayı bekleyen İmre Kadızade ile konuşmalardan ortaya çıkan bu düşünceleri, roman anlatıcısının aktarmasını, yazanın bir uyanı olarak algılamak gerekir. Eğer romandaki anlam bütünü, aydın bir yazanın vicdanı olarak algılasak, kuşkusuz bu "uyan"dan da öte bir "tükeniyoruz" feryadıdır. Öyleyse son yıllarda küresel sömürge ekonomisinin laboratuvarlarından çıkan "uzlaşma" yönetimlerinin, postmodern saldırıların siyasi parçalanmayı doğuran yanı olduklarını görmeliyiz. Kültür bütünü, oluşturan inancın, dilin, tarihin çelişkili uyaranlar haline gelmesinin postmodernizmin kültürleri parçalayıcı yanı olduğunu fark etmek zorundayız. Asabiyesini, güven ve adalet veren ortak ruhu ile biçimlendiren medeniyetin kültürleri kucaklayıcı niteliği ile, yeni dünya düzeni denilen küresel sömürünün, çok kültürlülüğü, çok dilliliği öneren siyasi operasyonları birbirinden ayırmak zorundayız. Olup bitenleri doğruluk ve selamet içinde okuyamazsak, dayatılan "postmodern uzlaşma", hastalığın sebebini bilmeyen bünyenin, güdüler yoluyla hastalıkla yaşamaya başlaması anlamına gelir. **3.3 Konuşan Türkiye**

Kâbus romanında İmre Kadızade, geçmişe yani 1990'lı yıllara uzandığında "konuşan Türkiye" adı altında kopartılan yaygaraları hatırlar. Bu yıllarda siyaset ve medya iktidarlarının bir gelişme olarak gösterdikleri bu "yalan" ne halk ne de aydınlar çözebilmiştir. "Sapasağlam görünüşlü insanlarımızın, konuşulanların tümünü bütünüyle anlamadıklarını, kelimeleri kullanma yetilerinin kaybolmuş olduğunu söyleseler de inanmamayı seçerdik; büyük ihtimalle 'konuşuyor işte' derdik" (Alatlı, 2000:58) diyen İmre Kadızade, aynı yıllar Türkiye'sinin bir aydınıdır. 2020'li yıllarda "İslahhane"de, "konuşuyor işte"nin, "konuşan Türkiye"nin, "afazi" denen illetin başlangıcı olduğunu anlamadığını itiraf eder. Kelimelerin konuşulan dilde belli bir düzenle yok edilmesi durumunda zihnin küçüldüğünü, yoksullaştığını gözlemlediği halde, dil ve algı kaybının kapıya dayandığını anlamamıştır. Geleceği, güne; günü geleceğe taşıyan bu roman kurgusu, yaşadığımız ana, uyanmamamızı isteyen aydın yazanın yüklediği sorumluluğun içtenliğini gösterir. Televizyonlara, gazetelerin, politikacılar, uluslararası zihin yönlendiricilerin gönüllü veya gönülsüz kölelerinin hep birlikte oluşturdukları "konuşan Türkiye imgesi", "gibi olma"nın en geniş halidir. İnsanları her şeyden haberdar ettiğini söyleyen programların, aslında

muhataplarını esir almak istediklerini; onların hiçbir şeyi düşünmemelerini istediklerini anlamak zorundayız. Konuşan Türkiye imgesi, yani isteklerimizi, korkularımız ve davranışlarımızı depolayan bu sahte iletişim, hangi uyarıyı verdiğinde hangi tepkileri göstereceğimizi iyi bilmektedir. Türkiye'de tartışılan ve hakkında bir karara varılan tek bir konu yoktur. Her bütünü parçalayan ama parçaları ne işe yarayacağını söylemeyen bu "postmodern tartışma miti", gerçekte çatışmalı uyarıları karmakarışık bir düzenlemeyle sunarak, bütünlüklü tasarımlara, mutabakatlara ulaşmamızı engellemektedir. Demokrasinin, laikliğin, dinin, hukukun gerçekte zihinlerde karşılıkları var mıdır? Televizyon tartışmalarında endam sergileyenler, el çırpanlar mesela sadece "insan" kavramı üzerinde ortak bir algıya sahip midirler? Değillerse, insan hakları konusunda konuşan Türkiye neyi konuş(ama)maktadır? Zihin yönlendiricilerin çevrelerindeki birinin gözüne düşen köl, milyonlarca insanın hayatiyetinden daha fazla habere ve günlük alavereye konu oluyorsa, insan haklarının zihinlerdeki imgesi hangi gerçekliği temsil eder?

SONUÇ

Niçin yıllardır "ezber" dediğimiz bir tıkanmayla boğuştuğumuzu (aslında boğuşuyormuş gibi durduğumuzu); niçin genel olarak üniversitelerimizde bilim üretecek bir eğitim ortamı oluşturamadığımızı, hatta giderek meslek dahi öğretilmediğimizi; niçin yıllardır "konuşan Türkiye" olduğumuz halde, her konuyu tartıştığımız halde ortak bir anlam alanına ulaşamadığımızı; niçin birbirimizi sürekli "konuşuyor işte" diye küçümsediğimizi; niçin birbirimizi "Türkçe konuş kardeşim" diye uyardığımızı; niçin hastalıklı bir aşkla teknolojik ürünlere saldırdığımızı, nesnelere kurduğumuz ilişkide doyumsuzluk hissi yaşadığımızı; niçin çaresiz bir uzlaşma mantığına esir düştüğümüzü (uzatmayalım): anlamamanın ilk şartı, içine düşürdüğümüz durumun dil ve algı kaybı olduğunu anlamaktır. Bunu anlamak, dil mülkiyetine yani milletin hayatiyetine uzanan sistematik saldırılardan kurtulabilme imkânlarını düşünmeye başlamaktır. Dil merkezli bütün bu olumsuz gelişmelerin arkasında, uluslararası zihin yönlendiricilerin, hayal ve düşünce tasarımcılarının varlığını aramak, bir "komplo teorisi" olarak değil, tersine uyanık olmanın gereği olarak algılanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Alatlı, A. (2000). *Schrödinger'in Kedisi Kâbusu*. İstanbul: Boyut Yayınları.
- Ercilasun, B. (2005). *Schrödinger'in Kedisi Hakkında*. Şinasi Tekin'in Anısına Uygurlardan Osmanlıya. İstanbul: Simurg Yayınları. Kocaturk, U. (1999). *Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Porzig, W. (1990). *Dil Denen Mucize* (Çeviren: V. Ülkü). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Schiller, H. (1993). *Zihin Yönlendiriciler* (Çeviren: C. Cerit). İstanbul: Pınar Yayınları.
- Uygur, N. (1994). *Dilin Gücü*. İstanbul: Kabalcı Yayınları.

Mehmet Narlı

1963 Kahramanmaraş doğumlu, tük orta ve lise öğrenimini aynı şehirde tamamladı. 1989 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını "1950 Sonrası Türk Şiirinde Bahattin Karakoç" adlı teziyle 1996'da Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı. Doktorasını Orhan Kemal'in Romanian Üzerine Bir İnceleme adlı teziyle 2000 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamladı. Halen Balıkesir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi. Çeşitli bilimsel ve kültürel dergilerde özellikle roman ve şiir üzerine makaleleri yayımlanmıştır. Narlı'nın Orhan Kemal'in Romanian Üzerine Bir inceleme, Roman Ne Anlatır ve Şiir ve Mekan adlı üç bilimsel kitabı da bulunmaktadır.